

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองอันเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ได้แก่ อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การคุกคามทางเศรษฐกิจโดยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, หน้า 21)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกปัจจุบันมีการเปิดเสรีทางการค้ามีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตและการบริการสังคม มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุ มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของผู้คนและแรงงานอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ นำมาซึ่งผลกระทบต่อความมั่นคง ปัญหาอาชญากรรมและความไร้ระเบียบต่าง ๆ ทำให้สังคมและประชาชนมีความต้องการและความคาดหวังที่จะได้รับการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากรัฐมากขึ้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554, หน้า 4) ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาของสังคมที่มีความรุนแรง สร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมมีพื้นฐานความต้องการที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งและนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายของสังคมตามมา (สมคิด งามเชื้อ, 2556, หน้า 1) การป้องกันอาชญากรรมโดยแนวคิดพื้นฐานเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับสภาพชุมชน เชื่อว่าปัญหาอาชญากรรมเกิดจากการขาดระเบียบวินัยทางสังคม (ชนณรงค์ วันชา, 2560, หน้า 1) สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทำให้ประชาชนเกิดการเอาใจัดเอาเปรียบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ฯลฯ ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่คุกคามความสงบสุขของประชาชนและเป็นภัยต่อสังคมอย่างมาก (ฉวีรัฐพงศ์ อุดมศรี, 2556, หน้า 1) ปัจจุบันมนุษย์ได้รับผลประโยชน์จากยุคโลกาภิวัตน์อย่างมากมา

แต่ก็มีผลเสียหรือด้านลบตามมานั้นคือ ปัญหาอาชญากรรม สร้างความเดือดร้อนต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม (เทิดเกียรติ วงศาโรจน์, 2557, หน้า 1)

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ตำรวจไว้ในลักษณะที่ 1 บททั่วไป มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
- 2) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา 4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร 5) ปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายและ 7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554, หน้า 3)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ประชาชน ตลอดจนความมั่นคงของราชอาณาจักร การปฏิบัติงานของตำรวจเดิมเป็นการปฏิบัติงานเชิงตั้งรับ การพัฒนาองค์กรตำรวจจะเป็นลักษณะปิด (Closed System) โดยพยายามให้ตำรวจสามารถทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ตามลำพังโดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากชุมชนและประชาชน แต่ให้เน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณีซึ่งได้แก่ การตรวจท้องที่ การตั้งจุดตรวจ การระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรม ปรากฏว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมยังไม่เป็นผล อัตราการเกิดอาชญากรรมยังคงเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนยังมีความหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556, หน้า 106) ซึ่งจากสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ปัญหาอาชญากรรมและความไร้ระเบียบต่าง ๆ ทำให้สังคมและประชาชนมีความต้องการและคาดหวังที่จะได้รับการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากรัฐมากขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ

ภัยคุกคามมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2564 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรขับเคลื่อนองค์การไปสู่การเป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหลักเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยมีเป้าประสงค์ คือ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ 3) กฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน และ 4) หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554, หน้า 11 – 18)

ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันอาชญากรรม จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีกลไกสำคัญ ได้แก่ มีสถานีตำรวจและกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและสถานีตำรวจได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการป้องกันอาชญากรรมตลอดจนการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งยุทธศาสตร์นี้สอดคล้องกับหลักการตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 7 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ที่ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละพื้นที่และที่สำคัญอย่างยิ่งยุทธศาสตร์นี้ยังเป็นการปรับกระบวนทัศน์ในการทำงานขององค์กรเพื่อรองรับกระบวนทัศน์ใหม่ในเชิงวิชาการตำรวจเป็นที่ยอมรับจากองค์กรตำรวจทั่วโลกว่าสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงจนเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ จึงเป็นเครื่องมือที่มาช่วยเสริมสร้าง

ความเข้มแข็งในการป้องกันอาชญากรรม ให้เกิดความยั่งยืน โดยนำหลักปรัชญาตำรวจ ผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการโดยยึดหลักการเป็น หุ้นส่วนการปฏิบัติงานระหว่างตำรวจกับประชาชน ชุมชน ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันในฐานะเจ้าของพื้นที่ ซึ่งเป็นหลักการทำงานของตำรวจสมัยใหม่ มาใช้ในการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบ ระบบ กระบวนการ ตลอดจนทัศนคติ วิธีคิดของข้าราชการตำรวจ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด (สุณีย์ กัลป์ยะจิตร์ และคณะ, 2559, หน้า 10 - 11)

ตำรวจภูธรภาค 4 รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร เลย ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี รวม 12 จังหวัด มีสถานี ตำรวจในสังกัด 252 แห่ง มีอัตรากำลังพล 24,802 คน แบ่งเป็นสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1 จำนวน 5 แห่ง, สถานีตำรวจรูปแบบที่ 2 จำนวน 198 แห่ง, สถานีตำรวจรูปแบบที่ 4 จำนวน 24 แห่ง และสถานีตำรวจรูปแบบที่ 6 จำนวน 25 แห่ง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2559, หน้า 12 - 16) ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2564 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่าย การปฏิบัติงานของตำรวจ ได้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ โดยจัด ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจ เข้าปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมายตาม แผนปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจทุกแห่ง และนำแนวคิดตำรวจชุมชนหรือ ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการ นอกจากนี้ ยังได้มีนโยบายให้สถานีตำรวจมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการตำรวจรับผิดชอบหมู่บ้าน/ ชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติการกิจออกตรวจตรา พบปะเยี่ยมเยียนประชาชน และเฝ้าติดตามสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนติดตามข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน ปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน รวมทั้งกวาดค้นเรื่องอบายมุข ปัญหายาเสพติดและอื่น ๆ สภาพการปฏิบัติที่ผ่านมามีบทบาทความร่วมมือระหว่างชุมชนและประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้ประชาชนจะมีบทบาทในการป้องกัน อาชญากรรมในชุมชนของตนเองแล้ว บทบาทที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งของ ประชาชนก็คือ บทบาทในการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งถือเป็นภาระของส่วนรวมโดยตรง มิได้จำกัดเฉพาะชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นความร่วมมือกันทั้งสอง

ฝ่ายในรูปของภาระหน้าที่และความสมัครใจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภาระหน้าที่หลาย ด้านทั้งในที่ตั้งและนอกที่ตั้ง ปัญหาด้านกำลังพลไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อัตราส่วน ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจไม่สามารถดูแลความสงบเรียบร้อยและออกให้บริการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ได้อย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความ สงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันปราบปราม อาชญากรรม การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังไม่มี การศึกษาประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่าย การปฏิบัติงานของตำรวจในพื้นที่นี้

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผล ตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธร ภาค 4 เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการ ปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของ ตำรวจ ของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 โดยผลการวิจัยจะทำให้ทราบสภาพ ข้อเท็จจริงของการนำนโยบายการบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของ ประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ ในพื้นที่และจะนำมาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายของการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วน ร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ อันจะเกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนาประสิทธิผลสู่การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่าย การปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของ ประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 มีปัจจัย อะไรบ้าง

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 เป็นอย่างไร

4. การนำข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ไปสู่การปฏิบัติ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4
3. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4
4. เพื่อนำข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ไปสู่การปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ และปัจจัยวัฒนธรรมองค์การ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อค้นพบสำคัญเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งถือว่าเป็นข้อค้นพบที่สำคัญอันเป็นทางเลือกใหม่ในกระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับประสิทธิผลขององค์การ
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสถานีตำรวจต่าง ๆ ในสังกัดสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ตามบริบทในเขตพื้นที่รับผิดชอบต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ประกอบด้วย ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ และปัจจัยวัฒนธรรมองค์การ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การ บริบทการปฏิบัติงานของตำรวจภูธรภาค 4 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

พื้นที่เป้าหมายเป็นการศึกษาประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ

มหาสารคาม มุกดาหาร เลย ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี รวม 12 จังหวัด สถานีตำรวจ 252 แห่ง สถานีภาพกำลังพล 24,802 คน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, มกราคม 2561) แบ่งเป็น 1) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 1 (สถานีตำรวจที่มีปริมาณงานสูงมาก) จำนวน 5 แห่ง 2) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 2 (สถานีตำรวจที่มีปริมาณงานสูง) จำนวน 198 แห่ง 3) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 4 (สถานีตำรวจที่มีปริมาณงานรองลงมาอีก) จำนวน 24 แห่ง และ 4) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 6 (สถานีตำรวจที่มีปริมาณงานน้อยที่สุด) จำนวน 25 แห่ง (ฝ่ายวิเคราะห์ตำแหน่ง 2 กองอัตรากำลังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2559)

3. ขั้นตอนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology)

เพื่อศึกษาประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจ และคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจ ภาคประชาชน (กต.ตร.สภ.) ซึ่งเป็นตัวแทนของสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1,2,4 และรูปแบบที่ 6 กลุ่มละ 1 แห่ง ประกอบด้วย 1) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 1 จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 11 คน 2) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 2 จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 11 คน 3) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 4 จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 10 คน และ 4) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 6 จำนวน 1 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 9 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 41 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology)

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ประชากร ได้แก่

3.2.1.1 หัวหน้าสถานีตำรวจ จังหวัดที่มีสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1, 2, 4, และ 6 ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ 23 แห่ง, ขอนแก่น 30 แห่ง,

มหาสารคาม 25 แห่ง, ร้อยเอ็ด 33 แห่ง และอุดรธานี 23 แห่ง รวม 134 แห่ง รวม 134 คน

3.2.1.2 เจ้าหน้าที่สำรวจชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจ จังหวัดที่มีสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1, 2, 4, และ 6 ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ 23 แห่ง, ขอนแก่น 30 แห่ง, มหาสารคาม 25 แห่ง, ร้อยเอ็ด 33 แห่ง และอุดรธานี 23 แห่ง รวม 134 แห่ง 1) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 1 จำนวน 5 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวม 25 คน 2) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 2 จำนวน 107 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวม 535 คน 3) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 4 จำนวน 9 แห่ง ๆ ละ 4 คน รวม 36 คน และ 4) สถานีตำรวจรูปแบบที่ 6 จำนวน 13 แห่ง ๆ ละ 3 คน รวม 39 คน รวม 635 คน

3.2.1.3 คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจ ภาคประชาชน (กต.ตร.สภ.) จังหวัดที่มีสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1, 2, 4, และ 6 ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ 23 แห่ง, ขอนแก่น 30 แห่ง, มหาสารคาม 25 แห่ง, ร้อยเอ็ด 33 แห่ง และอุดรธานี 23 แห่ง รวม 134 แห่ง ๆ ละ 6 คน รวม 804 คน รวมประชากรที่จะศึกษาทั้งสิ้น 1,573 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าสถานีตำรวจ, เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจ และคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจ (กต.ตร.สภ.) ภาคประชาชน ซึ่งเป็นตัวแทนของสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1,2,4 และรูปแบบที่ 6 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และอุดรธานี จำนวน 118 แห่ง ๆ ละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระยะที่ 2 จำนวน 354 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Yamane, Taro,1973)

3.3 ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชน และเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ, ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.4 ระยะที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) เพื่อนำข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชน

และเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ไปสู่การปฏิบัติ
ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ สถานีตำรวจภูธรนิคมคำสร้อย จำนวน 5 คน, คณะกรรมการตรวจสอบและ
ติดตามการบริหารงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรนิคมคำสร้อย (กต.ตร.สภ.นิคมคำสร้อย)
ภาคประชาชน จำนวน 5 คน และเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธร
นิคมคำสร้อย ประกอบด้วย อาสาสมัครตำรวจบ้าน จำนวน 10 คน และอาสาสมัครจราจร
จำนวน 10 คน รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 30 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

4.1.1 ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีจำนวน 4 ตัวแปรสังเกต ได้แก่

- 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ
- 2) การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล
- 3) การเชื่อมโยงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
- 4) การสร้างปัจจัยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

4.1.2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงาน ของตำรวจ มีจำนวน 4 ตัวแปรสังเกต ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติ
- 4) การมีส่วนร่วมประเมินผล

4.1.3 ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การ มีจำนวน 4 ตัวแปรสังเกต ได้แก่

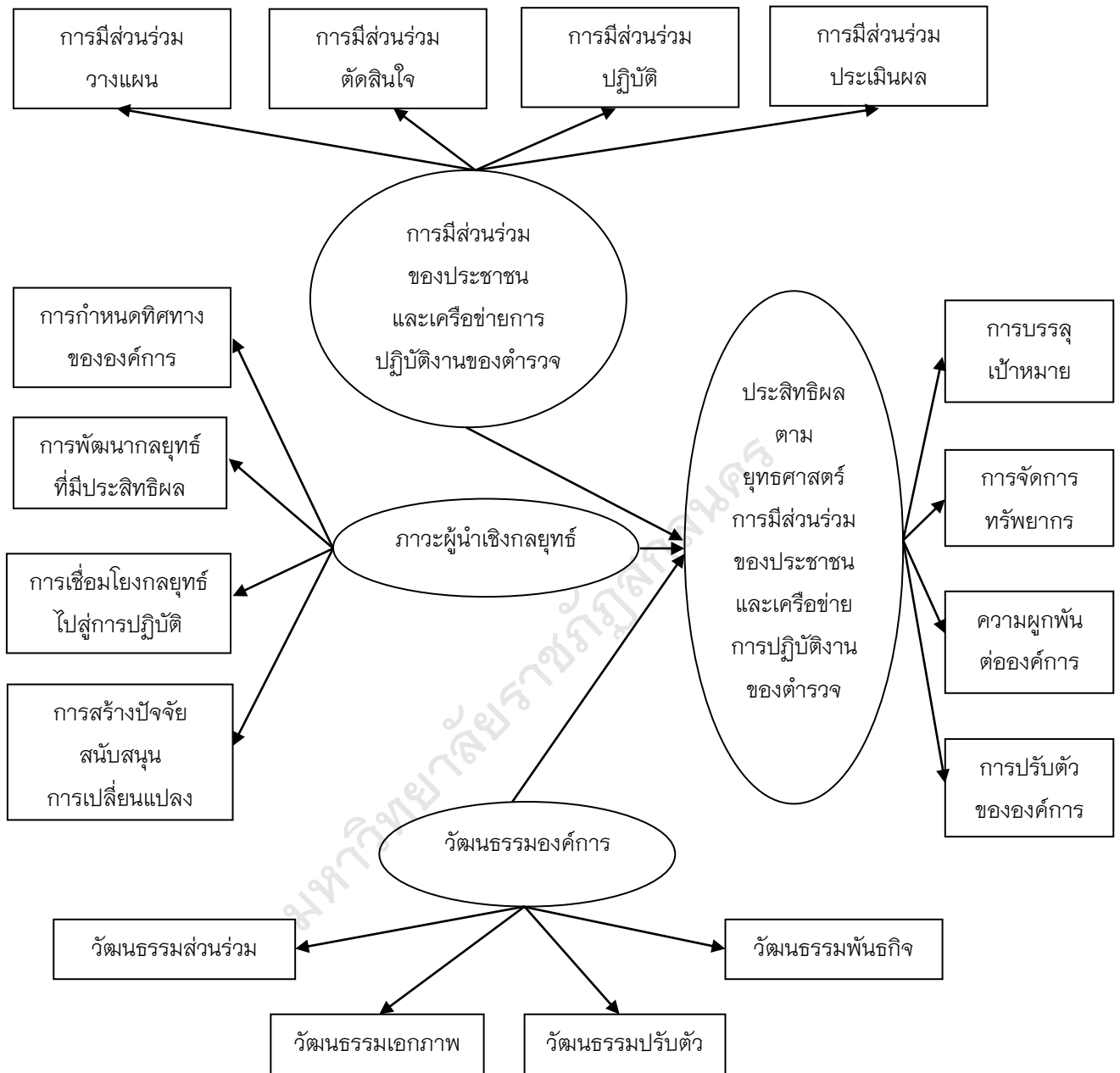
- 1) วัฒนธรรมส่วนร่วม
- 2) วัฒนธรรมเอกภาพ
- 3) วัฒนธรรมปรับตัว
- 4) วัฒนธรรมพันธกิจ

4.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ มีจำนวน 4 ตัวแปรสังเกต ได้แก่

- 1) การบรรลุเป้าหมาย
- 2) การจัดการทรัพยากร
- 3) ความผูกพันต่อองค์การ
- 4) การปรับตัวขององค์การ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายของประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสังเคราะห์ บูรณาการ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัย และกำหนดเป็นความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง แนวทางดำเนินการที่เป็นวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์และกลยุทธ์ของยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชน และเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ยุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางการปฏิบัติตามพันธกิจ และภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goal) ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2564
3. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่พำนักหรือเข้ามาทำงานในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน (ลักษณะประชากรแฝง) รวมตลอดถึงชาวต่างชาติที่สมรสกับคนไทยและมีถิ่นที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ศึกษา
4. เครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ หมายถึง ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจในลักษณะของการเปิดเผยแสดงตัว หรือในลักษณะที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวโดยที่ไม่ต้องกำหนดให้แต่งเครื่องแบบอาจมีหรือไม่มีบัตรประจำตัวสมาชิกและรหัสสมาชิก เป็นเครือข่ายโยงใยซึ่งกันและกันสามารถ สนับสนุนและเกื้อกูลกันมีความร่วมมือปฏิบัติงาน ช่วยเหลือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เพื่อประโยชน์ของสังคม ในเขตพื้นที่ศึกษา เช่น คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจ (กต.ตร.สภ.), อาสาสมัครตำรวจบ้าน, อาสาจราจร, อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, อาสาสมัครกู้ภัย, อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย, สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ฯลฯ
5. ตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจตามความหมาย ในมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมายความว่าบุคคลซึ่งได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4
6. ตำรวจภูธรภาค 4 หมายถึง ส่วนราชการตำรวจไทยโดยมีผู้บัญชาการ ตำรวจภูธรภาค 4 เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในเขตอำนาจหน้าที่หรือเขตอำนาจการปกครอง 12 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุดรธานี นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร เลย สกลนคร หนองคาย และจังหวัดหนองบัวลำภู

7. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง คุณลักษณะของผู้นำสถานีดำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ซึ่งมีบทบาทและสามารถพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Goal) ขององค์การ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยเหตุนี้ การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาใน 4 มิติ ได้แก่

7.1 การกำหนดทิศทางขององค์การ หมายถึง การนำบริบทและภาพรวมขององค์การ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และการกำหนดพันธกิจ (Mission) มีกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนจะช่วยให้องค์การสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกาภิวัตน์มีการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมภายในองค์การ ได้แก่ นโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ มากำหนดทิศทางขององค์การ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมองค์การ และมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และพันธกิจแก่ผู้ปฏิบัติได้รับรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

7.2 การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล หมายถึง การนำผลการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค โอกาส มากำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ มีการนำทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกองค์การรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดกลยุทธ์และร่วมกำหนดมาตรฐานแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ การร่วมกำหนดกฎเกณฑ์การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 การเชื่อมโยงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารแปลงกลยุทธ์และนโยบายไปสู่แผนการดำเนินงาน มีการวางแผนการจัดสรรทรัพยากรเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ เช่น คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ การเชื่อมโยงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้คำนึงถึงวัฒนธรรมและโครงสร้างขององค์การและการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

7.4 การสร้างปัจจัยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การมอบอำนาจ การตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสำคัญของระดับกลยุทธ์ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

8. การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ หมายถึง ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตอบสนองความต้องการของประชาชน/ชุมชน ด้วยเหตุนี้ การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาใน 4 มิติ ได้แก่

8.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีการบูรณาการแผนการปฏิบัติงาน การรับรู้ปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและแนวทางการดำเนินงาน สนับสนุนการจัดตั้งภาคีเครือข่ายสอดคล้องกับนโยบายตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ตามบริบทของพื้นที่

8.2 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในการตัดสินใจดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชนเพื่อวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหา การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานโดยฟังเสียงข้างมากอย่างรอบคอบและรอบด้านในการตัดสินใจ การร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

8.3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในการปฏิบัติงานของตำรวจด้วยความสมัครใจ การให้บริการและแก้ไขปัญหาในชุมชน การเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

8.4 การมีส่วนร่วมประเมิณผล หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงาน ประเมิณผล การปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการให้บริการประชาชนในชุมชน การนำ ผลการประเมินไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้สอดคล้องและบรรลุผลตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

9. วัฒนธรรมองค์การ หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม แนวทางที่ได้ยึดถือปฏิบัติ กันในองค์การของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวัฒนธรรมองค์การ ในการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาใน 4 มิติ ได้แก่

9.1 วัฒนธรรมส่วนร่วม หมายถึง วัฒนธรรมที่มีลักษณะที่องค์การมุ่งเน้น การมอบอำนาจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรทุกระดับ สนับสนุนบุคลากรในการ ตัดสินใจเลือกวิธีการทำงานภายใต้กรอบกฎหมาย บุคลากรสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างกว้างขวางเน้นการทำงานเป็นทีมและมีการ พัฒนาสมรรถภาพบุคลากรในทุกระดับ

9.2 วัฒนธรรมเอกภาพ หมายถึง ค่านิยมแกนกลาง (Core Values) มีความชัดเจนและคงเส้นคงวากการตกลงร่วม (Agreement) บุคลากรสามารถร่วมกัน กำหนดข้อตกลงที่ชัดเจนถึงแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเน้นความร่วมมือและการบูรณา การกลุ่มของค่านิยมแกนกลาง มีเอกภาพในการบริหารจัดการทรัพยากร มีการบูรณาการ ภายใต้มือสร้างเสถียรภาพให้เป็นที่ยอมรับ

9.3 วัฒนธรรมปรับตัว หมายถึง วัฒนธรรมขององค์การที่มีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลง (Creating Change) มีการนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาปรับปรุงการดำเนินงาน มีการนำ ข้อเสนอต่าง ๆ ของประชาชนมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ในชุมชน บุคลากรในองค์การมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ขององค์การ (Organization Learning) มีการบริหารจัดการความเสี่ยง และมีการนำ ข้อผิดพลาดมาสรุปเป็นบทเรียนเพื่อหาแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน

9.4 วัฒนธรรมพันธกิจ หมายถึง วัฒนธรรมองค์การที่มีเป้าประสงค์และ ทิศทางยุทธศาสตร์ ชัดเจน มีความมุ่งมั่น (Strategic Direction and Intent) ในการบรรลุ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goal and Objectives) และมีความมุ่งมั่นในการบรรลุวิสัยทัศน์

(Vision) ที่องค์การต้องการในอนาคต สมาชิกในองค์การตระหนักและยึดพันธกิจ เป้าหมายขององค์การ เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน

10. ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานีดำรวจตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4 ในการบรรลุเป้าหมาย การจัดการทรัพยากรขององค์การ การสร้างความผูกพันต่อองค์การ และการปรับตัวขององค์การ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาประสิทธิภาพขององค์การในการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาใน 4 มิติ ได้แก่

10.1 การบรรลุเป้าหมาย หมายถึง ความสามารถขององค์การในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การให้บริการมีความเข้มแข็ง และให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

10.2 การจัดการทรัพยากร หมายถึง ความสามารถขององค์การในการจัดสรรทรัพยากรมนุษย์ จัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และความสามารถจัดหาและบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

10.3 ความผูกพันต่อองค์การ หมายถึง สามารถวัดได้จากความพึงพอใจต่อการทำงาน ยึดมั่นต่อค่านิยมขององค์การ ยึดถือเป้าหมายขององค์การ และความรู้สึกผูกพันต่อองค์การ ของผู้ปฏิบัติงาน

10.4 การปรับตัวขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการปรับตัวตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป